

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Ishaja kot priloga „SLOVENCU“ sveder vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, iside „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Narodna in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Namanila se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 17.

V Ljubljani, 6. septembra 1894.

Letnik VII.

Kaj je novega po svetu?

Liberalcem že kaj trda prede. Na Koroškem sta bili dve volitvi za državni zbor. Koroška je dosedaj veljala za pravo trdnjavo židovskega liberalizma. Desetletja ni bil voljen noben konservativec v državni zbor. Sedaj so se pa razmere nakrat premenile. Ljudje so že siti liberalizma, ko so spoznali, kam jih pelja, v duševno in gmotno pogubo in začeli so se obračati od te stranke. Liberalci so že pred volitvijo spoznali, kako da razmere zanje slabo stoje. Upali se niso niti naravnost več nastopiti, temveč njiju kandidata ponujala sta se le kot neuska narodnjaka in obetala celo, da se bodeta borila proti velikemu kapitalu in židom. Obetala sta celo olajšanje solske dolžnosti, čemur so se dosedaj povsod liberalci ustavljali. S takimi zvijačami se je posrečilo jim, obdržati jeden okraj, v drugem so pa pogoreli in voljen je dober katoliški kmetovalec Peitler. K tej zmagi je pripomoglo najst slovenskih volilnih mož in zatorej pričakujemo, da se bode novi poslanec oziral tudi na nas Slovence. Koroška je dobila jednega katoliškega poslanca in upamo, da jih pri bodočih občnih volitvah dobi še več. Pa tudi drugod se tla majejo liberalcem in njih listi se že boje, da se po novih volitvah le v neznatnem številu vrnejo v državni zbor.

V Celju letos se ne dobimo slovenske gimnazije, ker se jej upirajo Nemci. Obeta se pa, da jo dobimo drugo leto. Ko bi jo pa vlada le ne hotela dati, bodo slovenski poslanci jej odrekli svojo pomoč. — Deželnim in solskim nadzornikom za Štajarsko je imenovan gospod Linhart, ki je bil nekaj časa vodja na ljubljanskem učiteljsku. Dosedanji nadzornik dr. Jarz je prestavljen na Moravsko, ker štajarskim Nemcem ni ugajal. Z Linhartovim imenovanjem so nemški liberalci jako zadovoljni in že to kaže, da za nas Slovence nič dobrega ne obeta.

Polfakti so jako naidušeni za Nemce in Mažare, ker so v velikem številu prišli ogledat razstavo. Poljaki jih po svojih glasilih imenujejo za svoje boljše prijatelje.

Mi smo prepričani, da se bodo Poljaki še kesali zaradi tega prijateljstva, ker Madžari in nemški liberalci niso odkritosrčni prijatelji nobenega slovanskega naroda. Galisko razstavo ogledali so skoro vsi ministri. Galiski veljaki so jim prirejali razne bankete. Posebno so povsod odklovali Plenerja, ki se je pa tudi tako obnašal, kakor bi bil on ministerski predsednik ne pa knez Windischgrätz. Prav očitno se je videlo, da je Plener duševni vodja nove vlade. Zaradi tega pa ne moremo dosti dobrega od nje pričakovati.

Izjemno stanje v Pragi se le deloma odpravi. Porotno sodišče bode v Pragi zopet začelo poslovati, druge izjemne naredbe pa še vedno ostanejo v veljavi, ker se vladi zdi, da se je sicer bati za red.

Ogerska vlada je zmagala s civilnim zakonom, ali te zmsge ne more biti posebno vesela. Svojo stranko je pri tem razbila. Košutovi pristasi je pa ne mislijo v drugih stvareh podpirati, kakor v boju zoper cerkev. Tako kmalu ne bode imela več večine in govori se že, da bode razpustila državni zbor. Če katoličani pri volitvah odločno postopajo, pa narede konec liberalnemu gospodstvu.

Bolgarski politik **Cankov** se je hotel povrniti v Bolgarijo. Ta mož je bil hud nasprotnik kneza in Stambolova. Pobegnil je bil v Rusijo, nadejujoč se, da Rusi preženo sedanjega bolgarskega kneza in njega narode za bolgarskega ministerskega predsednika. V Peterburgu bivajoč je dobival penzijo od ruske vlade. Svoje prijatelje v Bolgariji je pa vedno hujskal proti knezu. Ko je pa spoznal, da z rusko pomočjo namena ne doseže, je pa sklenil povrniti se v Bolgarijo. Pisal je bolgarski vladi, da priznava kneza. Bolgarska vlada mu pa ne zaupa in mu ne dovoli povrniti se domu. Ostal je toraj v Belemgradu. Sebaka vlada mu je dovolila bivati v Srbiji le s pogojem, da ne bode raval proti Bolgariji.

V *Koloniji* na Nemškem je bil dobro oblikan katoliški shod. Na njem se je pokazala lepa složnost nemških katolikov. Shod se je izrekel, da se naj povrne papežu posvetna oblast in da se dovoli jezuitom naseliti se v Nemčiji.

V daljni *Asiji* je sedaj vojska mej Kitajci in Japonci zaradi Koreje. Dosedaj so imeli Kitajci večjo oblast nad Korejo, katero bi sedaj Japonci radi pridobili. V

prvih bojih so zmagali Japonci, ker imajo po evropsko izurjene vojake. Kakšen bode pa konec se ne ve, ker Kitaja, ki ima blizu 400 milijonov ljudi, ne bode lahko zmagati. To vojsko jako nezaupljivo gledajo Rusi in Angleži, ki imajo veliko trgovine v teh krajih. Znabiti se ti državi sporazumeta in si katera Korejo prilasti ali pa obe, Kitajci in Japonci bodo pa odšli z dolgim nosom.

Kaj je novega po Slovenskem?

S Štajerskega. Milostljivi knezoškof so podarili za zidanje nove cerkve v St. Pavlu pri Voljski 100 gl. Dne 22. avg. so prevzvišeni vladika v navzočnosti 21 duhovnikov in mnogobrojnega ljudstva v Pištanju posvetili lepo slikano cerkev sv. Mihaela ter prenovljeni veliki oltar in 2 stranska oltarja. Delo stane 6000 gl. Čast vrlim župljanom, ki so toliko darovali za hišo božjo. — Vsakega Slovenca mora uzaliti novica, da ne dobimo slovenskih vaporednic na Celjski gimnaziji, akoravno ste dve tretjini dijakov Slovenci. — Do sedaj so se učenci v Marenbergu vsaj slovenski brati naučili; a zdaj je slovenaki jezik popolnoma izključen; žalostne razmere. — Glavni zidovi nove frančiškanske cerkve v Mariboru so dogotovljeni. Dal Bog, da bi se lepa stavba srečno in kmalu dovršila! — V Gradcu se je ustanovilo katoliško šolsko društvo, katero namerava že to leto otvoriti zavod za učiteljske pripravnike. — Duhovne vaje za duhovnike lavantinske škofije bodo na Slatini od 17.—21. septembra. — V Ljutomeru se je 2. sept. ustanovilo slov. pevsko društvo. — V Stojncih niže Ptuja sta utonila v Dravi 2 brata, 9 in 11 let stara. — V Mariboru so zaprli nekoga čevljarja, ker je ponarejal denar. — Na več krajih

okoli Celja je 29. avg. zvečer strela vdarila in tudi vžgala. — Za sprejem v dijaško semenišče v Mariboru se je oglasilo 72 prosilcev, izmed katerih je bilo 20 sprejetih.

Duhovniške spremembe: Župnijo na Vranskem je dobil č. g. V. Ceršak, župnijo sv. Lenarta nad Laskim č. g. Jak. Vidovič in mestno župnijo v Brezicah č. g. spod. Jož. Kočevar. Prestavljeni so sledeči č. gg. kapelani: Ant. Drozg v Št. Lovrenc na Dravskem polju, Jan. Munda na Črno goro, Fr. Brglez v Ljutomer, J. Vurkele v Gornji grad, Martin Roskar k Sv. Križu pri Slatini, Mart. Ulčnik v Grize, Mat. Vavpotič v Leskovec, Jan. Dvaršek v Št. Martin na Paki, Alojz Čizek v Št. Jurij pod Tabrom, Ant. Cestnik kot korvikar v Maribor, Jan. Jodl v Hajdinjo pri Ptuju, Pet. Zadravec na Zavrč, Ant. Postružnik k sv. Jakobu v Slov. Goricah. — Novonastavljeni za kapelane so bili č. gg. novomašniki: Jan. Čemažar v Vitanju, Ernest Trstenjak v Slov. Bistrici, Mihael Sket v Št. Janžu pri Sp. Dravogradu, Karol Preskar v Št. Kungoti na Pohorju, Al. Rožman v Galiciji, Fort. Končan v Dramljab, Lovro Šlamberger v Slivnici pri Celju in Al. Šijanec v Rušah.

Listek.

Straža.

(Šaljivka.)

Letošnje spomlad in poletje se je pri nas pogosto čulo o požaru. Zdaj so zavpili, nocoj je v oni vasi gorelo, sinoči so v tej vasi komaj ogenj zadusili. Tako pogosto so prihajale novice o ognji, da ljudem že niso bile več tako zelo strašne. Povsodi je bila vera razširjena, da hodi nalašč nek potepuh in hiše zažiga. To slutnjo pa so jim že bolj potrdila pisma, katera so prihajala v različne vasi; v njih je neznan človek napovedoval, kje, kedaj in ob kateri uri, da bo gorelo. In v resnici je ob istem času začelo goret, in ljudje, ki so celo noč stražili, niso vedeli, kdo in kako jim je zažgal pred nosom. Vaak, ki je menil, da je še premalo zavarovan, hitel je zavarovati svoje posestvo še za več. Povsodi se imeli vedno pripravljene glavne stvari in po-

hištvo, da bi hitro ven zneali, če bi goret začelo. Sklenilo se je tudi postaviti »stražo!«. V vsaki manjši vasi morata celo noč čuvati dva moža ali fanta, v večjih pa po štirje, seveda vsak večer od družih hiš. V naši vasi smo tudi dobili »stražo.«

Štirje možje so hodili po vasi s težkimi kolmi ali pa z gnojnimi vilami na rami zvečer od devetih in zjutraj do treh. To vam je bilo življenje. Hodili niso samo določeni štirje; ampak spremljala jih je še cela množica fantov, ki so vsi komaj pričakovali, kje bi dobili koga, ki bi zažgal, da bi ga kar živega zadavili ali pa v ogenj vrgli. Pa če bi bili po tistem hodili. Vpili in kričali so celo noč, dasi moral biti zelo truden, ako si hotel zatisniti oko. Vedno ti je bilo silno kričanje na ušesih, v katerem so se skutali, kdo bolj zavpije! Mislili boste, da so bili možje kaj bolj mirni, kaj se! Zadnjo noč sta čuvala Jakec in Klančar, oba še v tistih letih ko človeka

pamet sreča, ali oba sta pokazala, da sta še daleč od nje. Cel dan sta preje pila rekli: »da bova zvečer bolj korajžna«, potem sta šla pa stražit. Ali celo noč sta kričala in razgrajala, ljudje so drugo jutro dejali, da raje vidijo, da vse vas pogori, kakor pa da bi taki razgrajaci strazili. Bolj priležna je bila straža za one može, kateri so ostali pod trdim nadzorstvom boljše zakonske polovice. Doma so zvečer trdili, da gredo na »stražo«, da so se brez vrišča ločili od svojih trdih žena. Ali kmalu so izročili »stražo« sv. Florijanu, ki naj jih varuje pred časnim in večnim ognjem, sami pa so praznili kozarce v živahnem razgovoru in z lahko vestjo, da so varni pred ženami. Drugi dan se je marsiktera žena hvallila proti sosedi, češ »kako je naš pameten; celo noč ni dal glasu od sebe, da bi drugi ljudje mirno spali.« Seveda je bila neprijetno presenečena, ko ji je soseda povedala, da sta on in pa onjav celo noč pila v gostilni.

Tako so na sv. Jakoba dan strazili trije možje in pa jeden fant, ki so vsi imeli sv. Jakoba za patrona. Celo noč je bil tak ljubi mir, da so drugi dan vsi vaščani zeleli, da naj se ti stirje postavijo za stalno »stražo«, dokler ni poredni gostilničarjev hlapec po vasi raztrobil, da so se vsi stirje celo noč vezovali.

Vendar pa, če je prišel kak tujec v vas zlasti po noči, je lahko prišel s »stražo« v neprijetno dotiko; kajti ta ga ni kar meni nič tebi nič spustila iz rok. Še po dnevi kak neznanec ni smel preveč radovedno gledati po vasi, če ne so precej kazali nanj in ga sumljivo gledali. Tako se je nekemu dijaku iz naše vasi pripetila neprijetnost, ko je šel obiskat svojega strica v Z...

Tudi tam so imeli »stražo«.

Bilo je v začetku velicnih počitnic, ko dobi pismo od svojega strica, v katerem ga vabi, naj ga obišče sedaj jedenkrat, ko ima čas. Stric, dober mož, ga je vselej obiskal, kadar je prišel v Ljubljano, in mu pri slovesu podal desnico, v kateri je bilo vselej nekaj; za kar levica ni smela vedeti.

Tudi sedaj je bilo stričevo vabilo z veseljem vzprejeto. Sklenil je takoj drugi dan odriniti k njemu.

Dan je bil lep. Solnce je lepo sijalo, metulji so živahno letali po cvetkah, ko dijak maha čez ravno polje proti vasi B... Odtod je bilo še poldrugo uro hoda v stran po hribu. Konci vasi zavije pod hrib, in ker se mu ni zelo mudilo, je šel polagoma in pazljivo ogledoval vso okolico.

Sem pa tje postane in natakne na nos dvoje v nikel ukovanih šip, in tako z oboroženimi očmi opazuje na vse strani. Pot ga je vodila po dolini med dvema hriboma, po tej se je vrstila vas za vasjo. Dijaku ta kraj ni bil posebno znan, ker je bil še samo jedenkrat v svojem življenji pri stricu. Poznal ga ni nobeden. Prišel je v vas Z... Tu krene, ker se mu je želodec jel oglašati in grlo susiti, v bližnjo gostilno. Gostilničar mu prinese zaželjeno jelo in pilo, in ko se je dijaku jezik nekoliko odmočil, je spraševal gostilničarja marsikaj,

koliko hiš ima vas, če imajo po noči »stražo«, če mislijo, da kdo nalašč zaziga, in marsikaj družega, kar se je tikalo požarov.

Ogenj je bil takrat glaven predmet vsacega govorenja.

Gostilničar mu je na vse odgovarjal, zraven ga je pa tako sumljivo gledal, da se je dijaku že čudno zdelo. Iz gostilne dijak odide po vasi in ogleduje na desno in levo, če je morda kje kaka zanimiva stvar. Komaj pa pride dva streljaja od gostilne, že pristopi k njemu suhi možic.

»Kaj pa gledate?« ga vpraša in ostro pogleda.

»O, nič! Vas ogledujem, ker že dolgo nisem bil tu«, mu dijak malomarno odgovori in hoče dalje.

»Nič? Jože pridi no ven, mislim, da imamo sedajle ptiča v rokah«, pokliče v hišo in ven prikorachi velik močen sin njegov.

»Kaj pa mi hočeta?« vpraša dijak strmeč na oba možka in druge, ki so se polagoma okoli zbirati začeli.

»No midva prav nič. Tone, ali poznaš tega-le človeka?« vpraša starec ravno prislega soseda, moža z usnjenim predpasnikom in potlačeno kapo, o kateri bi najboljši poznavalec ne bi mogel določiti, ali je vojaška ali domačega dela.

»Nič ne morem vedeti«, odgovori možek in si popravi s smolnatimi rokami potlačeno kapo na desno uho.

»Nič? Ali ni podoben onemu, o katerem nam je v nedeljo pravil Čvekan pri cerkvi?« ponovi zopet prejšnji.

»Tistemu, ki požiga?« vpraša urno debel sosod Korobač, ki se je privalil iz bližnje hiše.

»Šembraj njemu bi bil pa res kmalu podoben, srednje velikosti, kaj ne, je rekel?« praska se Korobač za ušesmi.

»In pod nosom ima nekaj zavihanih ščetin. Bolj mlad je še«, poprime tretji in opazuje dijaka, ki je nemirno stal v tej družini, od pete do vrha.

»Sto goldinarjev dobi, kdor ga živega vjame, za mrtvega pa le deset« poprime zopet Smolar.

»Kaj denar! Za denar ni meni nič. Da le hudiču sapo zapremo. Človek je vedno v strahu. Zvečer se vležeš spat s težko vestjo, da ti vsak čas zapali bajto nad glavo. Po kaj si prišel sem?« zarohni Korobač nad ubogim dijakom.

Dijak sam ni vedel, kaj se z njim godi in prestrašeno gleda sedaj jednega sedaj družega in najraje bi jo bil popihal, če bi bil le mogel.

»Po kaj si prišel?« zarentači Korobač še huje.

»Po nič«, odgovori boječe dijak, »v Z... grem strica obiskat. Pustite me, da grem naprej.«

»Hm tako z lahka ne bo slo. Hvala Bogu, da te imamo«, pravi Smolar.

»Ne verjemite mi! Kje pa ima strica! Bežite no, saj ga nobeden ne pozna«, poprime zopet Korobač.

»Kje pa je potepuh doma?«

Iz P... sem« odgovori dijak, »pustite me, jaz nisem pravi, saj jaz ne požigam, jaz sem dijak. Ako ne verjamete, najl pa gre jeden po strica. On me pa pozna.«

»Ali ste res tako zabiti, da mu verjamete? Zakaj je pa mene tako spraševal, če je po noči »straža«, koliko hiš steje vas. Sedaj je prišel po dnevi, da si vas ogleda, po noči nam bo pa posvetil«, prične oblastno krčmar Sod.

»Ne pustite ga. Na naš pod ga zaprimo, jeden naj pa po žandarje v D... teče«, vpije Korobač.

»Stotak ima pa še tudi lepo veljavo, več kakor vsa smola, kolikor je jaz v dveh letih nakuham«, mane si Smolar zadovoljno roke.

»E stotak, kaj pa čast, čast nam bo šla; še v tiste »cajtenge« nas bodo dejali, da bo ves svet vedel, da smo ga pri nas vjeli«, se smeje možko krojač Raženj.

»Verjemite mi, saj nisem pravi«, prosi dijak.

»Molči, kaj misliš, da smo na glavo padli. Jaka ti naprezi, in pa takoj naj odrineta dva žandarja sem«, sili suhi krojač krčmarja.

»Ne hodite, naj gre jeden raje po mojega strica v K... Saj vam bo on povedal«, tarna dijak.

»Dobro, ti Smolar pa stopi v K... Kdo pa je stric tvoj, laznjivec?« vpraša krčmar dijaka.

»Pozne« odgovori dijak nekoliko lažje.

»Prav, Smolar, stopi k Poznetu, pa reci mu, da naj nemudoma doli pride. Pa mu ne pravi, kaj je«, zapove krčmar Smolarju.

»Kam ga pa denemo ta čas?« vpraša skrbno krojač Ratenj.

»Na naš pod ga obesimo za palce!« se ponuja Korobač.

»Kaj na tvoj pod, da nam uide! Ali ne veš, da ima s hudičem besedo, da ga še skori ključavnico ven zleče, ako mu sila prede«, modruje čevljar Šlapa.

»V našo klet, ki je tako trdna, da še sapa ne pride notri; ključavnico pa zamastimo z žegnano sibo. Dva naj pa z gnojnimi vilami stražita pred vratmi!« ukazuje oblastno gostilničar Sod.

Predlog bil je z večino vsprejet.

Ubogi dijak moral je v klet. Po želji nekaterih bi bil moral biti svezan, česar pa usmiljene ženske niso dovolile.

Krčmar je z belcem oddrdral v D... po žandarje. Korobač in pa Šlapa sta stražila pred kletjo, prvi z gnojnimi vilami drugi pa s pušo »na kremen«.

»Le dobro imej vile pripravljene, če bi ga vendar hotel hudič vzeti nama, da mu ga vsaj v rokah prebodeš, da ga bo potem naravnost vlekel v pekel«, za poveduje Šlapa in napenja peteltna na puši.

»O le brez skrbi bodi! Če sam šepasti ponj pride, tako nama ga zivega ne odnese«, se usti Korobač.

»Ne, ljubček, ne gre kar tako. Oni dan ga je v M... petdeset mož lovilo, pa jim je še všel. Napodili so ga v Rovčevo rz, in vsi so ga videli, ko je tekel vanjo. Pa ko jo vso obstopijo in od prvega do zadnjega razorja vso prerijejo in premešajo, ni bilo o njem ne duha ne sledu. Kmalu ga zopet zapazijo na drugi strani pri Mišici, saj veš, Tone, kako je široka. Vsi hite tje, da bi ga v vodo napodili. Pa kaj jim je capin naredil? Stopil je tri korake nazaj in puhnil je čez njo, kakor bi bil s papirja. In zopet jim jo je vpihal. Pa reci potem,

da vista zmenjena s hudičem«, sklene Šlapar svojo povest in gre k oknu gledat, ali je še jetnik v kleti ali je že zginil.

Dijak je nemirno sedel na polomljenem stolu in čakal odrešenja. Da bi le akoraj stric prišel; on bi me že otel, si je mislil in poslušal, kadar je kdo prihajal.

Radovedno ljudstvo pa je hodilo gledat požigalca trumoma.

»Še je notri«, pravi Šlapar, »saj iz te kleti ne more. Vrata sem z blagoslovljeno vodo poskropil.«

Čez dve uri pridrdra krčmar in pripelje na vozu dva žandarja. V istem prisopihata tudi navidez Smolar in pa Pozne oba vsa potna. Pozne sam ni vedel, po kaj je prišel, ker mu Smolar ni ničesar povedal. Skoro malo se vstraši, ko zapazi orožnika, menil je, da je sam kaj zakrivel, in da ga bosta zdajle odvedla.

Cela družba stopi pred klet.

»Ali je še notri?« vpraša krčmar čuvaja in prične odklepati. Obadva pritrdita. Cela druhal z žandarmi in Poznetom tišči v klet gledat, kako ga bodo vklenili. Poznetu sapa v grlu zastane; ali prav vidi, ali ni to — Tonček. Pririne se k njemu.

»I moj Bog, Tonček, kaj si pa naredil, da so žandarji prišli po te?« vpraša mož prestrašeno.

»Da ste le vi prišli, stric, vi me že rešite. Dolže me, da sem jaz tisti, ki hiše požiga. Vas sem šel obiskat, so me pa tu-le prijeli in zaprli v to klet«, pripoveduje dijak in sega stricu v roko.

Jezno se Pozne obrne proti možem: »Tepci neumni, to je sin mojega brata. V Ljubljani študira za gospoda. Kmalu bo novo mašo bral, pa ga kaj tacega dolžite. Če je tako, pa še nobeden ptujec v vas ne bo smel. Pojdi no, Tonček, z menoj. Lačen si že gotovo.«

Možje so stali poparjeni okrog in molčali. Smolarjev stotak je šel po vodi, najraje bi bil kar po tistem odšel, ker on je bil vsega kriv.

Krčmarju, ki je veljal za prvo glavo v vasi in okoli, se je pa tako sitno zdelo, da ni vedel, kam bi gledal.

»Za naju ni tu posla«, pravi jeden žandarm svojemu tovarišu in oba odideta. »Hudika«, praska se Korobač za ušesmi, »možje, premalo smo bili previdni. Vsi moramo tega gospoda prositi za zamero, ker smo mu napravili tak strah.«

Vsi po vrsti podajajo dijaku roke in ga prosijo odpuščenja.

»Stopimo v gostilno«, nagovori krčmar celo družbo, »gospoda moramo odškodovati za strah. Prav izvrstnega dolenjca bom prinesel par bokalov na mizo in pa svinjine.«

Predlog bil je vsprejet od vseh tudi od dijaka in Pozneta.

Smolar si je popravil smolnato kapo in šepnil sosedu Korobaču: »Ga bomo pa drugikrat vjeli, če se nam je danes lov izjalovil. Dolenjec je pa tudi bolji kakor voda.«

Dragoš.

Iz národa za národ.

(Bilježi Nikolaj Kiribejevič.)

Štirje junaki.

Petelin je šel po svetu. Sreča ga mačka. »Hé, teta, kam tako naglo?« ogovori jo petelin.

»Po svetu grem, striček!«

»Jaz tudi, pojdiva torej skupaj!« Gresta dalje in zastane ju pes.

»I uječ, kam se vam tako mudi? pravi mačka psu.«

»Po svetu moram!«

»Midva tudi, pojdimo torej skupaj!« Vsi trije se odpravijo dalje in pride jim naproti kostrun.

»Hoj, kum, kam jo mahaš pa ti?« kostruna upraša pes.

»Po svetu, po svetu!«

»Mi tudi, pojdimo torej skupaj! Napotijo se dalje in proti večeru pridejo do nekega grada. V njem so stanovali razbojniki.

»Vi trije počakajte zunaj, jaz grem pa v grad. Oglebam si skoro, bi-li mogli tu dobiti prenočišča!« reče mačka in odide.

»Le noter, le noter! Nikogar ni doma in vse je polno najboljših jedij!« pravi mačka ostalim iz grada.

Gredó vsi štirje v grad. In tu dobi jedil po svoji volji vsak.

»Zdaj gremo spat!« petelin reče po večerji. Najrajši spim jaz na visokem!« reši vzleti na drog pod stropom.

Jaz pa v peči na gorkem!« pristavi mačka in zleze v peč.

»In jaz pri vratih!« pes leze pred vrata.

»Jaz pa dremujem še najrajši pod mizo!« de na posled kostrun in se stegne pod mizo.

Skoro stopi v sobo jeden razbojnikov. Najprej poseže z roko v peč, a hudo ga opraskne mačka. Nato pogleda k stropu, a petelin mu prileti na glavo in s perotnicami ga udari od obeh strani. V tistem hipu se zaleti vanj kostrun in ga podere na tla. Prestrašen hiti razbojnik k vratom. Tu ga vgrizne pes za nogo in ga potegne iz grada.

»Ves pekel se je naselil v našem gradu, bežimo, bežimo!« tako vsklikne razbojnik, prišedši k svojim. »Posegel sem v peč in jeden peklensčkov mi je vrgel brano na roko. Pogledal sem kvišku, skočil mi je drugi na glavo in mi dal dve krepki zausnici. Tretji me je udaril z največjim peklenskim kladivom po hrbtu, a četrti me je vgriznil in potegnul iz grada! Bežimo, bežimo!«

Razbojniki so zapustili grad in srečno je zivela naša družba v njem: petelin, mačka, pes, kostrun.

Trije bratje.

Umril je oče in zapustil, tri sinove. Prvi je dobil koso po njem, a mačko drugi, petelina tretji.

»Revsčina nas tare! Da bi mi bila sreča mila!« reče najmlajši brat in gre s petelinom v beli svet. Pride do nekega grada in grajščak toži, kakó leni so mu poslil.

Solnce jim posije vsako jutro na postelj, — nikoli ga še niso prehiteli.

»Baš dobro!« reče najmlajši brat.

»Jaz imam tako stvar, katera prekličé vsako jutro beli dan. Koliko mi daste za njo?«

Pogodita se in grajščak da sedem zlatov za petelina. Zapró ga v visok stolp. Dve jutri je šlo vse dobro, a tretje jutro je obmolnil petelin. Šli so pogledat in našli so mrtvega. Jesti mu niso dali.

* * *

»Dobro si trzil!« rečeta brata najmlajšemu.

»Da bi mi bila sreča mila!« reče srednji brat in se odpravi z mačko po svetu. Tudi ta pride v neki grad. Tu so imeli grozno dosti mišij.

»Baš dobro!« reče: »Jaz imam tako stvar, katera vam prežene v kratkem vse miši. Koliko mi daste za njo?«

Pogode se in grajščak mu plača štirinajst zlatov za mačko. Takoj jo spuste in v kratkem je bilo podavljenih mišij ne le za prazen, temveč za vrhen koš. Vsi so bili tega veseli. A skoro jih ostráši grajski kravar:

„Mačka, to je huda zver,

Tej jednake ni nikjer!

Kadar podavi miši, spravi se na drobnico in živino, naposled pa na nas same. Moja koža, moja koža!« Kakor so bili prej vsi veseli, tako so bili zdaj vsi žalostni. Zbero in posvetujejo se, kako bi se izbavili, te hude zveri. Kravar stopi mednje in pravi možato: »Kajbi ugi-bali in si belili glave! Zapalimo grad na vseh štirih oglih. Mačka zgori in mi smo rešni! Tako pravim jaz!« Vesele pozdravijo vsi kravarjev nasvet in zažgo grad. Vse je zgorelo in — mačka tudi.

* * *

»Dobro si kupčeval!« rečeta brata srednjemu.

»Da bi mi bila sreča mila!« reče najstarejši brat in odide s kosó.

Kakor prejšna, tako pride tudi ta bo nekega grada. Bilo je ob času košnje! In vidi pred gradom, kako rujejo travo.

»Bog daj dobro srečo! Ljudje božji, kaj počenjate?« reče: »Baš dobro! Jaz imam tako stvar, katera vam v kratkem požanje vso travo, Vsi odidite! Dajte, da poskusim!« Prišedši nazaj ne morejo prečuditi kósi. Tako malo časa in pokosila je, toliko, trave! Grajščak da jedenindvajset zlatov za koso. Takoj jo zapičijo sredi travnika in odhite. Skoro se vrnejo, a čudom se čudijo. Glej ga spaka! Kósa stoji, kakor so jo zapičili in trave ni nič pokošene. Prinesó ji najboljših jedil. Pa kósa se ne gane.

»Tepsti jo je treba, tepsti!« pravijo nekaterniki. Takoj prinesó stolicó in položé koso nanjo. Dva vzameta dolga kolca in mahneta po kósi. Ta pa odskoči in rani nekoga.

»Se pomori nas!« rekó vsi. Nato umijejo koso in jo pokopljejo kar najslavesnejše!

•Tebi je bila sreča najmilejša!• rečeta brata najstarejšemu.

Tako so zabogатели bratje. Srečno so živeli do hladnega groba.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Letina.

Iz Borovnice, dne 1. septembra.

Nekoliko o letini: Prva košnja se je letos prav dobro obnesla; ljudje so napravili, prav obilo sena. Tudi sedaj druga košnja, otava, ni slaba. Kar se tiče tega, smemo biti zadovoljni, ker smo napravili dosti več krme, kakor lansko leto. Zaradi tega, pa je cena živini visoka, kar pa je bila lansko leto jako nizka, na pol zastoj. — Z žitom pa se ne moremo nič kaj pohvaliti. Rž in ječmen sta bila še precej obrodila; pšenico, pa je bila zelo uničila — »rja«. Po nekaterih vaseh, bolj v hribih, pa je žito bolj obrodilo. — Koruza zdaj tudi lepo kaže. — S krompirjem bode nekako srednja letina. Le krompir »oneidovec«, se dobro sponaša. — Ajda je sedaj v naj lepšem cvetju. A upanja nimamo dosti z njo, ker največkrat pride prezgodnja slana, in uniči vse upanje. — Sadja imamo letos malo. Češpelj ni prav nič; le jabolk in hrušek, se semtertja nekaj dobi. — Pretečeni teden imei smo nekaj dni prav vročih. Toplomer je navadno kazal od 26 do 28 stopinj po Celziju; to je bila pri nas, letošnje leto najhujša vročina. — Druzih posebnostij ni.

D.

Kupčija domače goveje živine z Nemčijo in Švico se je v tekočem letu silno povzdignila. Znano je

namreč, da ste Nemčija in Švica v preteklih dveh letih pridelali prav malo krme. Kmet je bil toraj prisiljen svojo živino prodati po zelo nizkih cenah. Po nekaterih krajih pa je še celo prodati niso mogli, tako da so jo morali za dom pobiti. Letošnja košnja pa je kakor pri nas tako tudi v Nemčiji in Švici dala obilo lepe in zdrave krme. — Kmet je tedaj prisiljen, da si nakupi potrebne plemenske govede. Zaradi tega je letos toliko živinskih kupcev po naših krajih. V prvi polovici lanskega leta se je iz Avstrije v Nemčijo in Švico prodalo: volov za 2.269.460 gl.; bikov za 135.100 gl.; krav za 1.099.340 gl.; telic in junčkov za 229.925 gl.; telet za 48.888 gl. — V prvi polovici tekočega leta pa je šlo iz Avstrije v Nemčijo in Švico: volov za 11.615.197 gl.; bikov za 2.393.550 gl.; krav za 5.450.093 gl.; telic in junčkov za 950.045 gl.; telet za 179.312 gl. V prvi polovici lanskega leta se je tedaj prodalo v imevovani državi naše goveje živine za 3.780.713 gl.; — letos pa v isti dobi za 20.578.197 gl. Letošnja kupčija je tedaj za celih 16.797.484 gl. boljša. — Naši kmetovalci naj pa nikar ne mislijo, da bode živinska kupčija zmiraj tako dobra kakor letos. Kadar si Nemci in Švičarji zopet napolnijo svoje hleve z mladim zarodom — bode živinska cena po naših krajih zopet padla.

Razne novice.

(Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji) Za spovednika in vodjo cerkve pri Uršulinkah v Škofji Loki je imenovan g. Rok Merčun, katehet na dekliski soli pri uršulinkah v Ljubljani, za spovednika in cerkven. vodjo pri uršulinkah v Ljubljani pa g. Valentin Eržén, kapelan pri sv. Petru v Ljubljani. Kot župni upravitelji so imenovani naslednji gg. kapelani: Ivan Bartelme, kapelan v Preserju, za spodnji Log (Unter Lag) na Kočevskem, Ivan Vavpotič, kspelan v Selcih, za Št. Lenart pri Selcih, Ivan Lesar, kapelan v Slavini, za Peče, Jožef Seigerschmird, kapelan v Kostanjevici za Zaplano. Premeščena sta kot ekspozita: Francišek Pokorn iz Stare Loke v Besnico pri Kranju in Francišek Hiersche iz Zagorja ob Savi v Vrhpolje pri Moravčah. Premeščeni so nadalje gg. kapelai: A. Plečnik iz Trnovega v Ljubljani k sv. Petru v Ljubljani, Francišek Ferjančič iz Trnovega pri Ilirski Bistrici v Trnovo v Ljubljani, Tomaž Rožnik iz Polhovega Gradca v Zagorje ob Savi, Ivan Šiška iz Šmarje v Vodice, Anton Medved iz Črnomlja v Šmarje, Augustin Šinkovec iz Zužemberka v Staro Loko, Henrik Povše s Krke v Zužemberk, Ivan Zabukovec iz Kri-

zevega pri Kostanjevici v Slavino. Novonameščeni so kot kapelani naslednji gg. novomašniki ozir. sem. duhovni: Valentin Marčič v Polhovem Gradcu, Francišek Zužek v Trnovem pri Ilirski Bistrici, Ivan Pristov v Črnomlju, Feliks Knizek v Preserju, Matija Kastelic v Kostanjevici, Ivan Medved v Križevem pri Kostanjevici Anton Mezek v Selcih. Kot katehet na dekliski soli pri č. gg. uršulinkah je nameščen č. g. Alojzij Stroj, kapelan v Črnem Vrhu. Na njegovo mesto pride g. Vincenc Čibašek, kapelan na Mirni. Novomašnik g. Rafael Winkler, kot kapelan na Mirno.

(† Franc Božič.) Iz Zeleznikov 30. aug.: Danes popoldne ob 3. uri je umrl g. Franc Božič, kapelan v Zeleznikih po dolgi bolezni, večkrat previden s sv. zakramenti. Ranji je bil rojen 6. dec. 1870. in je bil sele prvo leto v duh, pastirstvu. Blagi, vneti pokojnik priporoča se prijateljem in znancem v molitev. — Pogreb je bil v soboto dne 1. sept. ob 10. uri dopoldne.

(Za belnice v Št. Petru na Krasu) odločeno za slučaj kolere, ki se ima popraviti, podaril ja deželni odbor 200 gl.

(Podpora dijakom na novoustanovljeni kranjski gimnaziji.) V Kranji sestavljal se je začasni odbor, ki je prevzel nalog, skrbeti za dijaška stanovanja in, dokler se ne ustanovi nameravana »dijaška kuhinja«, pri meščanih iskati podpore za hrano pridnim in ubožnim dijakom. Z zadoščenjem ta odbor priznava, da so se prebivalci kranjskega mesta, kolikor se jih je moglo naprositi v malih dneh, odkar je prislo oficijelno naznanilo glede ustanovitve kranjske gimnazije, s hvale vredno požrtvovalnostjo odzvali njegovim prošnjam in tako je sedaj že za precejšno število dijakov preskrbljena opoludanska in tudi večerna hrana, katero bodo dijaki dobivali v posameznih hišah ali pa v začasno ustanovljeni skupni obednici. Stariši, ki nameravajo svoje dečke dati v kranjsko gimnazijo in žele ali glede stanovanja ali glede podpore v hrani kacic podatkov, naj se zaupno obrnejo na gimnazijsko vodstvo, kateremu so se in se bodo se izročili vsi dotični podatki. Tisti, ki hočejo prositi podpore, prineso naj s seboj ubožno spričevalo.

(Iz Črnege Vrha pri Idriji.) Na praznik Marijinega vnebovzjetja se je ustanovila v Črnem Vrhu Marijina družba za dekleta. Bilo jih je 42 slovesno sprejetih pri lepo ozaljšanem stranskem altarju Matere božje. Dasi ravno je bil sprejem popoludne, vendar je bila cerkev skoraj polna vernikov, ki so s zanimanjem sledili pomenljivim obredom sprejema. Visokočastiti kn.-sk. ordinarijat je Marijino družbo za Črni Vrh kanonično ustanovil, tudi je uže pridružena veliki družbi v Rimu.

(V bogoslovske semenišče ljubljansko) so doslej sprejeti naslednji kandidatje: Bavec Josip iz Ljubljane, Knific Iv. iz Smednika, Rebel Blaž iz Trstenika, Lavrič Josip iz Blagovice, Koželj Franc iz Mengša, Hartman Josip iz Škofje Loke, Čebasek Jakob iz Trboj, Papež Jurij iz Hinj, Peče Emil iz Metlike, Lovretič Jakob iz Starega Trga, Azman Andrej iz Kroke, Čemažar Franc iz Ljubljane.

(V Alojzijevišče vsprejeti.) Izmed 47 letošnjih prosilcev so se vsprejeli naslednji mladeniči: Šestošolca Josip Cuderman iz Trstenika in Josip Mencec z Iga; petošolec Jurij Röthel od Stare Cerkve pri Kolečju; četrtošolci Martin Pečarič iz Metlike, Josip Pirce iz Velesovega in Martin Stular iz Metlike; tretješolci Iv. Jeglič iz Podbrezja, Viktor Kopatin iz St. Vida nad Vipavo, Martin Kostelec iz Metlike, Jernej Podbevsek z Vranje Peči, Matija Rode z Goričice, A. Susnik iz Mekin, Vincencij Šarabon iz Trziča in Anton Žnidarsič iz Dobrepolja. — Bog daj svoj blagoslov.

(Duhovniške premembe v ljub. škofiji.) Dr. Ivan Korén je imenovan za adjunkta v bogoslovnem semenišču, dr. Jožef Debevec za prefekta v Alojzijevišču. Dr. Frančisek Useničnik je nameščen kot mestni kapelan pri sv. Jakobu v Ljubljani. Premeščeni so gg. kapelani: Dr. I. Mauring iz Kranja kot kapelan v Št. Vid pri Zatičini; Fr. Perné od sv. Jakoba v Ljubljani kot kapelan in katehet v Kranju; Leopold Rihar iz Krizav pri Trziču

kot župni upravitelj v Gojzd. Nameščeni so kot kapelani gg. novomašniki: Ivan Štrukelj na Krki; Andrej Kralac v Šmihelu pri Novem Mestu; Jožef Volc v Krizih pri Trziču. — Gosp. Martin Polja, kapelan v Šmihelu, gre za župnega upravitelja v Ajdovec.

(Kanonično obiskovanje in birmovanje v ljubljanski škofiji.) Prevzvišeni gospod knezskof delili bodo zakrament sv. birme dné 6. septembra na Jesenicah; 8. septembra na Bohinjski Bistrici; 9. sept. v Gradu; 10. septembra v Kropi; 11. septembra v Senčurju pri Kranju; 12. sept. v Cerkljah; 13. septembra v Smedniku; 14. septembra v Poljanah nad Loko; 15. septembra v Zireh; 16. septembra v Stari Loki; 17. sept. v Zeleznikih; 18. sept. v Kranjski gori.

(Za vsprejem v dijaško semenišče v Mariboru) je prosilo 72 gimnazijcev. Od teh so ti-le vsprejeti: Debeljak Jož. iz Slov. Gradca, Dolinšek Jan. iz Ptuja, Arnus Ozvald od sv. Lenarta pri Veliki nedelji, Fišinger Jož. od svetega Lovrenca v Puščavi, Jager Avg. od sv. Jakoba v Slov. Gor., Jehart A. od sv. Lovrenca v Puščavi, Lah Jan. iz Ljutomera, Letonja Fr. iz Ptuja, Koderman Karol iz Frankolovega, Kitak Jan. iz Rogatca, Koprivšek Val. iz Vranskega, Kopicer Rud. iz Ormoža, Pišek Jože z Slivnice, Šanda Karol iz Rogatca, Šegula Fr. od svete Marjete nize Ptuja, Šumer Jurij iz Trbovelj, Spindler Al. od Male nedelje, Šlebinger Jan. od sv. Ane na Krembezu, Tiller Viktor iz Brežic in Vargazon Ernst iz Središča.

(Iz Sv. Križa pri Kostanjevici) 18. avgusta. Strela je ubila 21 let staro dekle Marijo Pešec s Hrostka, ko je šla večeraj okoli 5. ure z njive proti Kostanjevici, kjer je bila v službi. Na glavi je nesla jerbas, na jerbasu so pa bili natakneni srpovi, in za roko je peljala otroka. Napravljalo se je k hudi uri, bliskalo in grmelo. Gotovo so potegnili srpovi strela na se, ker je udarila v jerbas, dekle pa zadela v glavo, da je padla in otroka podrla. Ljudje so vse to videli, prihiteli, toda bila je že mrtva, otroku se pa drugega ni zgodilo, kakor malo se je potolkel, ko je padel.

(Iz Kamnika pri Preserju.) Letošnje leto nas je zopet zadela huda nesreča, hud ogenj je uničil veliko gospodarskih poslopij. Vsak hiti, kolikor mu pripuščajo denarne razmere, da čim preje popravi oziroma na novo zgradi potrebna gospodarska poslopja. Sedaj spoznamo, kako dobro, da, potrebno je, biti zavarovanemu, ker mu izplačana vsota trikrat prav pride. Spoznali smo pa tudi, katere zavarovalnice so boljše, katere slabše in manj priporočilne. Zavarovani so bili pri »graski«, dunajski »Phönix« in »Slaviji«. Graška zavarovalnica je vsakemu do zadnjega krajcarja izplačala in ni nikomur ničesar utrgala. Ravno tako pošteno je ravnala dunajska »Phönix«, niti krajcarja ni utrgala. Da, pokazala je, da ima sočutje za siromaka pogorelega. Neki gospodar je do letos vselej pošteno plačal zavarovalnico, letos mu je pa za denar tako predlo, da ni utrpel onih krajcarjev. Tudi njega je zadela nesreča, zavarovalnica ni bila dolžna ni-

česar izplačati, toda na prošnjo gg. župnika in župana, da siromak res ni mogel plačati, mu je zavarovalnica »Phönix« vso svoto izplačala. Kako je pa »Slavija« postopala? Ta, takorekoč domača zavarovalnica, se je silno slabo obnesla. Skoro vsakemu pogorelcu je nekaj utrgala. Češ, to je bilo staro poslopje, ni bilo toliko vredno, dočim oni dve zavarovalnici niste nič ugovarjali in vendar so bila ona polopja ravno taka kakor ta. Nekaterim so veliko utrgali, jeden gospodar je bil zavarovan za 200 gl., a izplačali so mu jih le 120 gl., torej skoraj polovico so mu utrgali. Res lepo narodnjastvo! Tu govori ljubezen za miljeni narod! Iz tega lahko častiti čitatelji sprevidijo, katera zavarovalnica se sama priporočuje in kako naši naprednjaki ljubijo siromaka-trpina. Kdor ne verjame tem vrsticam, pride lahko k nam se osebno prepričati, da je gola istina, kar sem tu napisal.

Pogorelec v imenu drugih.

(Posebni vlak na sv. Višarje) po dokaj znižani ceni priredila bode tukajšnja kosc. potovalna pisarna E. Schmarde v petek, 7. t. m. (pred praznikom Malega Smarna). Vozil bode ta posebni vlak iz Novega Mesta ob 6-10 uri zjutraj in dospel v Ljubljano 9-28 dopoldne, iz Ljubljane odhajal bode ob 10-10 dopoldne ter dospel v Trbiž ob 1-40 popoldne, odkoder pridejo takoj udeleženci na goro sv. Višarij, kjer bodo razne cerkvene slovesnosti. Vrnili se bodo romarji iz Trbiža v soboto (praznik) 8. sept. ob 2/4 uro popoldne ter se za nekaj ur ustavil na Otočah, da se bodo mogli podati romarji na Brezje k Mariji pomagaj, kjer bodo pete litanije. Odhod z Otoč bode ob 8. uri zvečer, prihod v Ljubljano ob 9 1/4 uri zvečer, odhod iz Ljubljane proti Novemu mestu ob 9-40 zvečer.

(Ogenj.) Iz Bohinja. V saboto dné 1. septembra užgalo se je okoli 6. ure pri Ant. Zadniku po domače Kaufmanu. Pogorela je hiša in gospodarsko poslopje. Hvala Bogu in sv. Florijanu, da ni bilo vetra, sicer bi bila šla vsa spodnja vas. Hvala pa tudi ljudem, ki so tako naglo prihiteli, celo iz precej oddaljene zgornje

doline in ogenj omejili. — Kdo je zažgal, ne vemo. Klátil pa se je ravno te dni po Bistrici in sosednjih vaseh sumljiv človek in nadlegoval ljudi (navadno v nemškem jeziku), naj mu dajo desetico, češ da je tako utrujen, da ne more naprej. Kdor ni ustregel njegovi želji, pretil je rekoč: Povem vam, še žal vam bode, ker mi ne daste. Zandarmerija ga je na večer nesreče prijela, ker močno sumijo, da je zažgal on. Seveda, po toči ne pomaga zvoniti; zato bi želeli, da bi se dotični organi, ki imajo skrbeti za javno varnost, popred blagovolili potruditi in dejati pod ključ take predrzneže, ki nam niso za družega kot v škodo in nadlego; saj so drugače dotični gospodje v malenkostnih zadevah zelo skrbni.

(Prešičja razstava v Novem Mestu) bode 22-ega oktobra pričeni ob 8. uri zjutraj. Razdeljenih bode 30 premij po 20 in 10 kron poleg priznalnih diplom. Gospodarji naj se zglasijo do 1. oktobra pri kmetijski podružnici novomeški.

(Iz Kamnika.) Te dni izpostavil je tukajšnji podobar g. Fr. Tončič dva kipa, predstavljajoča lursko Mater božjo in Bernardko. Delo je lepo izdelano, ter kaže veliko nadarjenost našega domačega umetnika. Kipa naročena sta za farno cerkev v Komendi.

Tržne cene v Ljubljani

dné 1. septembra.

	kl. kr.		gl. kr.
Pšenica m. st.	6 20	Špeh posejen, kgr.	64
Raj.	4 50	Surovo maslo.	72
Jedmen.	4 50	Jajce, jedno	2
Ovca.	5 50	Mleko, liter	10
Ajda.	6 50	Govaje novo, kgr.	64
Prosc.	5	Telečje	68
Koruz.	6 50	Svinjako	66
Krompir.	2 14	Koštrunovo	56
Leča, nktl.	10	Pišanec	40
Grah.	12	Golob	17
Fišol.	7	Sen.	175
Maalo, kgr.	90	Slama.	142
Maat.	68	Drva trda, 4 kub. mtr.	640
Špeh svet.	58	menha.	480

Advokat

426 3-1

dr. Viki. Supan

otvoril je

pisarno na Bregu št. 16

(Mayerjeva hiša).

Loterijske srečke.

Današ, 25. avgusta:	90,	35,	21,	76,	53.
Grades, 25. avgusta:	23,	73,	5,	47,	63,
Lina, 1. septembra:	47,	38,	83,	83,	42,
Trbiž, 1. septembra:	28,	75,	53,	36,	24,

Priloga številka "DOMOLJUBA" izide dne 20. septembra 1894 zvečer.

Razpis.

Na deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu pri Novem Mestu — z dveletnim poučevanjem in slovenskim učnim jezikom — ispraznjenih je

sedem deželnih ustanov

za prihodnje šolsko leto 1894/95, katero se prične 3. novembra tek. leta.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja, lepega vedenja in so z dobrim uspehom dovršili vsaj ljudsko šolo. Prednost imajo taki kmetijski sinovi, od katerih je upati, da se bodo potem na svojem domu s kmetijstvom, vino- in sadjerejo pečali.

Učenci z ustanovami dobivajo brezplačno hrano, stanovanje in pouk v šoli, obleko si pa morajo sami preskrbovati.

V šolo sprejemajo se tudi:

1. **Plačujoči učenci**, kateri plačujejo 30 kr. na dan za hrano in stanovanje, pa 20 gid. šolnine na leto, in

2. **eksternisti**, ki zunaj šole stanujejo, plačujejo le šolnino.

Lastnoročno pisane slovenske prošnje, ki morajo biti kolekovane s kolekom 50 kr., se imajo

do 20. septembra 1894

izročiti vodstvu deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Novem Mestu.

Prošnjam priložiti je rejstni list, spričevalo dovršene ljudske ali srednje šole, zdravniško potrdilo o čvrstem telesu in trdnem zdravju in župnijsko spričevalo o lepem vedenju.

Prošnjam za sprejem proti plačilu priložiti je revers ali obvezno pismo starišev, oziroma varuha zaradi vzdrževanja učenca.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 24. avgusta 1894.

Med. univ.

Dr. Heribert Borštner

bivši sekundarij 439 3-1

stanuje od 3. septembra

v Gledaških ulicah šte. 3, II. nadstr.

Ordinira od 9—10. ure dopoldne in od 3—4. ure popoldne.

Vizitnice

priporočila

Katol. Tiskarna.

Studentje se vsprejmejo
v stanovanje in hrano
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 19.

173 2-2

Stanarinske
knjizice

za stranko
z uradne potrjenimi
določbami hišnega
reda v slovenskem in
nemškem jeziku, z
razporedbo za vpla-
čevanje stanarine, vo-
dovodne in zemelne
doklade, dobé se ka-
mad po 15 kr., 10
komadov vkup 1 gid. v

Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

VI. zvezek:
POVESTI

Andrej Kalan

izšel je ravnokar ter se dobiva komad
20 kr., po pošti 23 kr. v Katoliški
Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani.
— Tudi III. in IV. zvezek sta še v zalogi.

17

Preobleke pripravila

L. Miksch,
kovarna delavica,
Ljubljana, Mešni trg št. 11.

Najnižje cene.

St. 113

Največji izbor

Advokat
dr. Franc Prevc
otvoril je svojo 1 445 2-1
advokatorsko pisarno
v Kranju v Kilarjevi hiši.

Schichtovo patentno milo

z varstveno znamko labuda, je nepoprekljivo najboljšo sredstvo, da dobiš **snežnobelo perilo**, za čiščenje volnenega, svilnega in barvastega blaga,

kakor dokazano najtolsje **razkuževalno sredstvo** za vsakeršno perilo in pri tem popolnoma neškodljivo za perilo in roke. 155 4

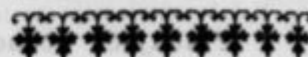
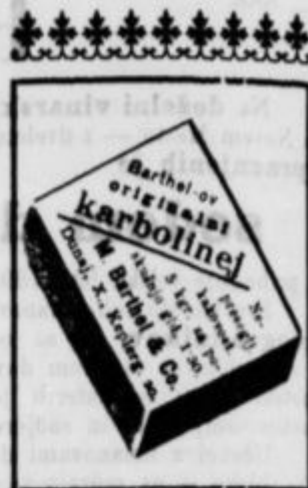
Zaradi izvrstne kakovosti so sloveča tudi

Schicht-ova štedilna jedrčna mila,

katerih ne presega noben konkurenčni izdelek. Ta mila imajo po tem, kake vrste da so, jedno teh-le varstvenih znamk: 302 12-4

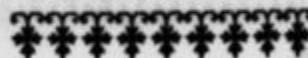
Jurij Schicht, Ustje ob Labi (Aussig a. d. E.),
tovarna za milo, sveče in palmovo jedrčno olje.

Vsakdo

kateri rabi edlikovano te-
lodčevo tinkturo lekarne
Piccolt-Jeve pri 'angelju'
v Ljubljani, si obrani zdrav
in krepak **šelodec**, lahko
prebavlja jedila in se obrani
zaprtju telesa.

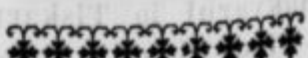
Cena steklenici
je 10 novcev.
Vnanja naročila
razpošilja proti
povzetju zneska
148 24-9

Začnajte zbiranje:

Glavni dobitki 60.000, 10.000, 5.000 gld.
v gotovini le z 10% odbitka.

Levovske srečke a 1 gld. priporoča
"MERCUR" menjalnična delniška družba
303 2 na Dunaju, Wollsele 10. 418 13

*Najcenejši in najboljši vir
nakupovanja!*

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani

priporoča:

Ovet zoper trganje (Gichtgeist) lajša in prganja bolečine in križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gid. 25 kr.

Marijnceljske kapljice za feledec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gid.

Planinski zeliščni ali prani sirop za odraslene in otroke; raztvarja stiz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gid. 50 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo feledec pri zabasanju, skaznem feledci. — Skatula 21 kr., jeden zavojček s 6 akatujami velja 1 gid. 5 kr.

Redilna štupa za živino za nestrnje potrebe pri kravah, konjih in prašičih. — Zavojček z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zavojčkov samo 2 gid.

Ovet za konje. Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju nog, otrpenosti v boku, v križi itd., s kratka pri vnanjih boleznih in hibah. — Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gid., pet steklenic z rabilnim navodom vred le 4 gid.

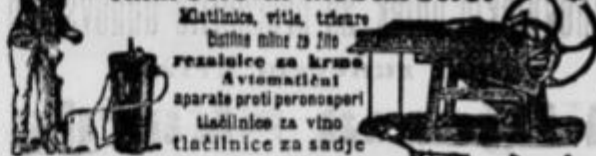
Vsa ta naštetá in vsa druga zdravilna sredstva se dobijo v

lekarini
Ubalda pl. Trnkóczy-ja
v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. 144 (24-8)

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, vitla, trčene
butine mlit za žito
rezaalnice za kravo
Avtomatični
aparati proti peronosperi
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mlins za sadje
predmeta za kleti, sesalnice za vse namene, kalor v
občo. vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo
razpoloža v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ

22 Praterstrasse Nr. 49.

Regulirane kataloge v uradni in glasnikih lahko naročite in
prebrskate brezplačno.

Najkvalitetnejši popoj. — Jamstvo. — Stroji se daje na poskušanje.

Cene so se zvoza znižale! Predgovoralec svetla popoj!

Domača, zanesljiva tvrdka!

Tovarniška zaloga pristnih švicarskih izdelkov!

Najboljše in najcenejše žepne in stenske ure ure budilnice

zlate, srebrne in nikelnate vertične, meda-
lene, prtane, zapustnice, naprjene igle
184 prodaja in ima v zalogi 19-12

Fr. Čudon

v Ljubljani Mestni trg, naspr. rotovžu

Popravi tudi najtežavnejša izvršuje
tekom 14 dni. — Za blago pri njem kup-
ljeno istotako za natančno popravo jamči.

Centki s podobami so franko na razpolago.

2 zlati
13 srebrnih
kolajna.
9 častnih in
priznanih
diplom.

Franc Iv. Kwizda

Kwizdov

restitucijski fluid

c. in kr. priv. označevalna voda
za konje.

Cena 1 steklenice 1 gl. 40 kr. a. v. 1

Ima se vže nad 30 let v dvornih klevih; v vo-
jaških in zasebnih klevih s izrednim učin-
kom v krepcanju pred in po diže trajajo-
čem naporu, pri izvajanju udov, otrpne-
losti hit itd., in uspešabljajo konja za urno
tekanje.

Pužiti je na
varstv. znamko in
zahlevati le
Kwizdov
restitucijski
fluid.

Glavna zaloga
Okrožna lekarna
Korneuburg pri Dunaju.

Dobiva se v
vseh
lekarinah in
drugetrijskih
prodajal-
nicah avstro-
ogrskih.

125 (5-6)

Koverta s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.

Turingiški tehnikum Ilmenau. 168 1-3

1. Višja strokovna šola: za inženirje kateri se uče strojstva in za elek-
trotehniko. 2. Srednja strokovna šola: za strojstvene in mlinske tehniko,
delovodje in mlinarje. Pojemila daje ravnatelj Jentzen.

Državno nadzorstvo.

Zaloga in zavod za izvršitev civilnih in duhovniških oblek za prečastite duhovščino

„pri rudečem križu“.

Viljema Skarda

IV., Wälgasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse: 28

priporočila za pomlad in poletje 1894:

Civilno in duhovniško ter redovniško obleko za duhovnike

kot: Havelok, vrhne suknje, duhovniške suknje
i. t. d.

100 24-18 **Liturgično opravo**

natančno po certvenih predpisih izvršeno:

birete, kolarje, naprsnice, vsakovrstne duhovniške šepice. — Paramente preskrbuje po najnižji ceni.

Wiederholung

izvršuje se točno, iz najboljšega trpažnega blaga, natančno izdelano; neugajajoče vzame se nazaj.

Plačuje se tudi na obroke. — Blago po meri je na razpolago. — Ceniki in vzorec na zahtevo brezplačno. 211

Podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

prireja lekarničar Julij Herbabny na Dunaji.

Ta že 22 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najbolje priznani in priporočani prsni sirup rastaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahke si prilavajajoči obliki, je jako koristno za naraščanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo naraščanje kostij. Cena steklenici Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gl. 25 kr., po pokti 20 kr. več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni.)

Svarilo! Svarimo pred po-naredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi ime ti, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 22 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva na to sorto vselej izrečno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Paži naj se tudi na to, da je zraven stoječa oblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z družinami pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 599 20—20 97 20-19

Osrednja razpošiljalnica za provinco: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ JULIJA HERBABNY-ja, Neubau Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gospodje lekarničarji: v Ljubljani J. Svoboda, Gab. Piccoli, Ubald pl. Trnkóczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupferschmid, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner, G. Prodam, A. Schindler, Ant. Mizsam, lekarničar, F. Prodam, M. Mizsam, drog.; v Brezjah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd): E. Müller; v Celovcu: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kometter, A. Egger; v Novomestu: A. pl. Sladovica; v St. Vidu: A. Reichel; na Trbiču: A. Štegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Suttina, B. Biasoletto, J. Seravalle, E. v. Leutenburg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Ormožju: J. Blazek; v Velikovecu: J. Jobst; v Wolfsbergu: J. Huth.

Priporočilna molitvena knjiga

Marija sedem žalosti

Dobiva se po 80, 90 kr. ter po gl. 1, in gl. 1'10, 1'20. Po pošti 5 kr. več pri

J. Bonaču

knjigovozu v Ljubljani.

Lib. Kneipp

Previdnost!

626 24—16

Objava.

Sladna kava, katero izdeluje tvrdka Frana Kathreinerja in naslednikov v Stadlau-Dunaju, ima zares pred drugimi izdelki merodajno prednost, da ima prav kavi podoben okus in je torej najboljše nadomestilo za zdravju škodljivo navadno kavo.

Jaz torej morem vsakemu priporočati popolnoma okusni in zdravi Kathreinerjev izdelek in opetovčno izjavljam, da sem zaradi teh prednostij dal gospodu Francu Kathreinerju pravico, pod mojim imenom svoj slad, kavo v celih zrnih, prodajati, zatorej nema nobena druga firma jedine pravice posluževati se mojega imena. S. Kneipp, kat. župnik.

Tudi kot dodatek k navadni kavi se Kathreinerjevi Kneippa sladni kavi odkazuje prvo mesto, ker ima svojstva, katerih dosežanj surogati nikogar nimajo. 16

Vzemite le bele originalne zavitke s podobo gosp. Kneippa in z imenom **Kathreiner!**

136

Ölzova kava

10-6
priznana najboljša in najzdravnejša dodaja kavi se dobiva v glavni zalogi za Kranjsko pri M. Wagnerjevi vdovi v Ljubljani, in v vseh špicerijskih in konsumnih prodajalnicah.

Koverta s firmo vizitnice in trgovaške račune
priporočila

Katol. tiskarna
v Ljubljani.